

OBSAH

Předmluva	11
Úvodní poznámky (Jan Štěpán)	12
I. KAPITOLA: BOJ PROTI TEOKRACII, OBDOBÍ RAKOUSKO-UHERSKA (JOSEF SMOLÍK)	15
Masarykovy náboženské názory	23
UKÁZKY Z TEXTŮ (VYBRALI JAN ŠTĚPÁN A JOSEF SMOLÍK)	30
1. Jak píše prof. dr. Masaryk o katolické vědě a víře? (Fr. Filip Konečný)	30
2. Přestup profesora Masaryka (Jan Škeřík, farář v Heršpicích)	31
3. Jedno svědectví o Masarykově hledání „viditelné církve“ (Petr Pithart)	32
4. Masaryk a Karafiát (Josef L. Hromádka)	34
5. Masarykova „Česká otázka“ (František Urbánek)	39
6. Masarykova ústřední otázka náboženská (Josef L. Hromádka)	40
7. Náboženská osobnost (František Žilka)	49
8. Masaryk a protestantism (František Žilka)	51
9. Masaryk a český protestantism (Oskar Odstrčil)	54
10. Masaryk (Walter E. Schmidt)	55
11. Z roku 1906 (Walter E. Schmidt)	65
12. Masaryk a náboženství (Walter E. Schmidt)	67
13. Masaryk a theologie (Jan B. Kozák)	71
14. Masarykova česká filosofie (František M. Bartoš)	73
15. T. G. Masaryk pod jalovcem (Jan Herben)	75
II. KAPITOLA: DEMOKRACIE SUB SPECIE AETERNI (MASARYKOVA REPUBLIKA) (J. SMOLÍK) ...	77
Program revoluce	77
Revoluční změny a křesťané	77
Oblast teologická a filosofická	80
Smysl českých dějin	83
Otázka národnostní	83
Demokracie, pacifismus	84
Masarykova smrt	86
UKÁZKY Z TEXTŮ (VYBRALI JAN ŠTĚPÁN A JOSEF SMOLÍK)	88
16. Církev a stát u T. G. Masaryka (Jaroslav Šimsa)	88
17. K 7. březnu 1919 (-er.)	90
18. President Masaryk jako náboženská osobnost (František Bednář)	91
19. Masaryk a my (Josef L. Hromádka)	94
20. Masarykova světová revoluce a princip křesťanství (Josef L. Hromádka)	97
21. U Masarykovcov. Z lánského deníku (Anna Gašparíková-Horáková)	99
22. Masaryk a náboženství (František Linhart)	105
23. Masaryk a náš církevní život (František Bednář)	107
24. President Masaryk a českobratrská evangelická církev (Ferd. Hrejsa)	108
25. Samuel Štefan Osuský o T. G. Masarykovi (Peter Gažík)	109

26. Spisár o Masarykovi (Zdeněk Kučera)	110
27. V čem má mladá generace vědecká pokračovat v díle Masarykově? (Emanuel Rádl)	112
28. Masaryk a dnešní otázka náboženská (Emanuel Rádl)	113
29. Nejedlého Masaryk (Josef L. Hromádka)	116
30. Náboženskost v Masarykově pojetí literatury (Jan B. Čapek)	118
31. Hromádkův Masaryk (Jan B. Kozák)	120
32. J. L. Hromádka, Masaryk (Emanuel Rádl)	121
33. T. G. Masaryk a úkol teologie (Josef B. Souček)	122
34. Masarykovo a Husserlovo pojetí duševní krize evropského lidstva (Jan Patočka)	124
35. Masarykova víra v Boha (Zdeněk Smetáček)	126
36. Masarykovo náboženství (Stanislav Polák)	128
37. Filozofický význam Masarykova pojetí náboženství a jeho výkladu smyslu československých dějin (Miloslav Bednář)	143
38. Karel Vorovka o Masarykově filozofii náboženství (Helena Pavlincová)	147
39. Z Masarykovy filosofie dějin (Emanuel Rádl)	149
40. Osobnost T. G. Masarykova (František X. Šalda)	151
41. K Masarykově filosofii českých dějin (Jan B. Čapek)	154
42. Masaryk a Pekař. O smyslu českých dějin (Konstantin Miklík)	155
43. Otázka národnostní (Emanuel Rádl)	157
44. Demokracie (Emanuel Rádl)	159
45. T. G. Masaryk, křesťan a státník (Přemysl Pitter)	161
46. Chelčický, Tolstoj, Masaryk (Přemysl Pitter)	165
47. Komenský – Masaryk (Přemysl Pitter)	167
48. Masaryk o pacifismu (Emanuel Rádl)	169
49. Organizace sil Masarykovy osobnosti (Jan B. Čapek a Pavel Fraenkl)	172
50. Masaryk – nepřítel (Štěpán Šoltész)	174
51. Mezi Assurem a Egyptem (Oskar Odstrčil)	175
52. Boží slovo nad hrobem členů rodiny Masarykových (František Urbánek) ..	176
53. TGM – Umřev ještě mluví (František Urbánek)	179
54. Zbožnost a víra T. G. Masaryka. Masarykovo charisma (Jaroslav Šimsa) ...	185
55. T. G. Masaryk – mrtev! (Antonín Voříšek)	187
56. Za TGM Projevy a úvahy (Jan Dus)	188
57. President Masaryk a katolíci (Alfred Fuchs)	190
58. O náboženství (Josef Vrchovecký)	192
59. Nad Masarykovou Českou otázkou (Josef L. Hromádka)	193

III. KAPITOLA: MASARYKŮV ODKAZ V DOBĚ NACISTICKÉ OKUPACE

A KOMUNISTICKÉ DIKTATURY (JOSEF SMOLÍK)	197
První léta po válce (1945-1948)	198
Prvních dvacet let totality (1948-1968)	199
Československé jaro 1968	201

Charta 77	202
UKÁZKY Z TEXTŮ (VYBRALI JAN ŠTĚPÁN A JOSEF SMOLÍK)	208
60. Odkaz a dědicové (Josef L. Hromádka)	208
61. Laikovo náboženství (K 7. březnu) (František Žilka)	210
62. Naše orientace (Josef L. Hromádka)	211
63. Maják nad vodami (Otakar Odložilík)	213
64. Masaryk a budoucnost náboženství (František Linhart)	214
65. Masaryk a dnešní poslání Československa (Josef B. Souček)	216
66. Masaryk a naše dnešní otázky (Jan Patočka)	218
67. Náboženství u T. G. Masaryka (František Kovář)	221
68. Masaryk (Božena Komárková)	222
69. Deset let od smrti T. G. Masaryka (P. Adolf Kajpr)	223
70. TGM (O. T.)	225
71. Masaryk a náboženství (Josef Beran)	226
72. Masaryk na prahu zítřka (Josef L. Hromádka)	227
73. Desáté výročí úmrtí T. G. Masaryka (-č-)	232
74. O překonávání Masaryka (J. B. S.)	233
75. Masaryk v boji o náboženství (Luděk Brož)	234
76. Masaryk a náboženství (František Urbánek)	235
77. T. G. Masaryk a J. L. Hromádka, učitel a žák? (Josef Navrátil)	237
78. T. G. Masaryk: Palackého idea národa českého (jhk)	239
79. Od Masaryka ke Kristu (Rudolf Říčan)	240
80. T. G. Masaryk. Nástin života a díla (Otakar Odložilík)	242
81. Svobodný protestantismus a jeho nedobojovaný zápas v našich dějinách (František M. Bartoš)	244
82. Česká otázka (Přemysl Pitter)	245
83. Sub specie aeterni. Předurčení a svoboda rozhodování (Přemysl Pitter)	246
84. 50 roků od zahájení Masarykova osvobozovacího boje (Přemysl Pitter)	248
85. Náboženství a čeští vzdělanci (Jaroslav Stránský)	248
86. Český katolík a T. G. Masaryk (Alexandr Heidler)	250
87. Tomáš G. Masaryk (Milan Machovec)	251
88. Milan Machovec: Tomáš G. Masaryk (Ladislav Radimský)	253
89. T. G. Masaryk let šedesátých (Olga Loužilová)	254
90. Zamyšlení nad TGM (Josef L. Fischer)	256
91. Zamýšlejme se nad Masarykem (Jan Blahoslav Čapek)	259
92. Smysl České otázky (Jan Blahoslav Čapek)	262
93. Masaryk a reformace (Rudolf Říčan)	265
94. Rusko a Evropa (Josef L. Hromádka)	265
95. Masarykův odkaz dnešku (Josef B. Souček)	267
96. Úvod – Habilitace padesát let stará (Josef Smolík)	270
97. 120. výročí T. G. Masaryka (Otakar Funda)	271
98. Ediční poznámka (Josef Špičák, Josef Navrátil)	272

99. Filosofie českých dějin (Jan Patočka)	273
100. Jan Patočka: Dvě eseje o Masarykovi (Erazim Kohák)	275
101. Několik poznámek k Patočkovu a Kohákovu výkladu TGM (Josef Novák)	277
102. Masarykův Jan Hus: Naše demokracie a otázka náboženská (E. Kohák) ..	278
103. Cesta z Církve (Willy Lorenz)	282
104. Úvod k anglickému překladu z výboru Masarykových spisů o smyslu českých dějin (René Wellek)	284
105. Marxismus, demokracie, křesťanství. Masarykův příklad (Jan Milič Lochman)	285
106. Dvě studie masarykovské (Václav Černý)	287
107. Několik portrétů. Život českého intelektuála ve dvacátém století (Václav Černý)	291
108. Prolegomena k budoucí filozofii českých dějin (Karel Skalický)	293
109. Masarykova zbožnost a demokratičnost (Radim Palouš)	295
110. Tolerance jako podmínka života (Božena Komárková)	296
111. Peroutka, Masaryk, Havlíček a náboženství (Alexandr Heidler)	299
112. TGM – náboženství – CČS (Miloslav Kaňák)	300
113. Hromádkova kritika Masaryka (Jan Šimsa)	302
114. Interview s T. G. Masarykem (Přemysl Pitter)	303
115. Masarykův humanismus či náboženství? (Přemysl Pitter)	305
116. Malý hovor katolického teologa o TGM (Josef Zvěřina)	306
117. Projev u hrobu T. G. Masaryka v Lánech 13. září 1987 (Ladislav Hejdánek)	308
118. Zapomenutý objev J. L. Hromádky (Cyril Horák)	310
119. Půl století bez TGM (Karel Hrubý)	311
120. Filosofické kořeny Masarykovy politické koncepce (Karel Hrubý)	312
IV. KAPITOLA: PO „SAMETOVÉ“ REVOLUCI (JOSEF SMOLÍK)	315
UKÁZKY Z TEXTŮ (VYBRALI JAN ŠTĚPÁN A JOSEF SMOLÍK)	323
121. Současný význam Masarykovy filosofie náboženství (Miloslav Bednář) ...	323
122. Tomáš Garrigue Masaryk a dnešek (Daniel Tóth)	326
123. Budování základů (Pavel Filipi)	327
124. Masarykovo pojetí náboženství v pohledu protestantského teologa J. L. Hromádky (Pavel Filipi)	329
125. Duchovní základy osobnosti TGM (Radko Šťastný)	334
126. Nezamlčitelný Masaryk (J. M. Lochman)	336
127. Nevlídně o české státnosti (Karel Hrubý)	338
128. Katolictví a česká státnost (Stanislav Sousedík)	340
129. Logicky domyšleno (Jaroslav Opat)	341
130. Masarykova filozofie češství (František Šamalík)	343
131. Katolictví a česká státnost (Pavel Javornický)	344

132. Úvodní studie (Miloš Havelka)	345
133. Česká otázka otázkou náboženskou? (Jan Šimsa)	348
134. Masaryk a česká reformácia (J. Filo)	350
135. Poznámky k pojetí náboženství a člověka u Komenského a Masaryka (Dagmar Čapková)	352
136. Češi v dějinách nové doby (Josef Smolík)	355
137. T. G. Masaryk a jeho vztah ke katolicismu (Radomír Malý)	360
138. Masarykovy spory s katolickou církví (Miloš Trapl)	363
139. Masaryk! Masaryk? (Jaroslav Šebek)	364
140. Masaryk a evangelíci (Josef Smolík)	365
141. Masaryk a čeští protestanté: rozhovor sotva započatý (Peter C. A. Morée)	366
142. Aktuální Masaryk (Emil J. Havlíček)	368
143. Masarykovo příkladné evropanství: pohled z exilu (Jan M. Lochman)	371
144. T. G. Masaryk a náš dnešek (Jakub S. Trojan)	374
145. Kolem Masarykovy filosofie náboženství (Jan Patočka)	377
146. Úvod k slavnostnímu večeru ke 150. výročí narození T. G. Masaryka (Pavel Filipi)	379
147. Bázeň Boží u Masaryka (Jan Šimsa)	380
148. Masaryk křesťan (Josef Smolík)	386
149. T. G. Masaryk a naše národní totožnost (Erazim Kohák)	388
150. T. G. Masaryk z perspektivy konce 20. století (Josef Smolík)	389
Úvod k bibliografii (Jan Štěpán)	395
Přehled excerpovaných českých křesťanských periodik	398
Vysvětlení zkratk	399
Bibliografie (Jan Štěpán)	400
Doslov (Jan Štěpán)	451
Poděkování	454
Jmenný rejstřík (Jan Štěpán)	455
Seznam vyobrazení	463
Ediční poznámka	463